

A Győri Ítéltábla a dr. Ilosvai Gábor ügyvéd által képviselt **felperes** által, dr. Élő Gábor ügyvéd által képviselt **alperes** ellen jó hírnév megsértése iránt indított perében a Tatabányai Törvényszék által 2012. június 14. napján meghozott P.20.634/2011/9. számú ítélet ellen az alperes részéről 10. és 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy az alperes az elsőfokú ítéletben írt tőkeösszeg után az ottani kezdő időponttól számított a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot köteles megfizetni.

Köteles az alperes megfizetni a felperesnek 15 napon belül 15.000 (tizenötezer) forint másodfokú perköltséget.

Köteles az alperes megfizetni az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 48.000 (negyvennyolcezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az ítéleti tényállás szerint az alperes „Politikai forgatókönyv” címmel jelentetett meg egy írást, melyben tényként közli, hogy „Két év botránykeltésben ugyanazok az ismerős arcok tűnnek fel többek közt a polgármester házának felgyújtásával vádolt **"A"** családtagja, korábban **"B"** cégénél dolgozó felperes.”

Felperes keresetében kérte, hogy a törvényszék állapítsa meg, hogy az alperes a cikkbeli valótlan tényállítással megsértette személyiségi jogait és kérte, hogy kötelezze 300.000 Ft nem vagyoni kártérítés, és ennek 2009. szeptember 26. napjától a törvényes késedelmi kamatának megfizetésére.

Alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, arra tekintettel, hogy álláspontja szerint a cikkben valós tényállítások szerepelnek, valótlanságuk esetére a kár bekövetkeztét pedig vitatta.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében megállapította, hogy az alperes az általa kiadott "C" című időszakos lap 2009. szeptember 26-i VII. évfolyam 38. számában közölt politikai forgatókönyv című cikkének azon kijelentésével, miszerint „Két év botránykeltésben ugyanazok az ismerős arcok tűnnek fel, többek közt a polgármester házának felgyújtásával vádolt "A" családtagja, korábban "B" cégénél dolgozó felperes ." megsértette felperes jó hírnevét. Kötelezte továbbá a törvényszék az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000 Ft nem vagyoni kártérítést, és ezen összeg mint tőke után 2009. szeptembere 26. napjától a Ptk. 301. § szerinti késedelmi kamatát, továbbá 15.000 Ft perköltséget. Kötelezte továbbá alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 27.000 Ft illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt illetéket.

A törvényszék ítéletének indokolását az Alkotmány 59. § (1) bekezdésére, valamint a Ptk. 76. §-ára, 78. § (1), 84. § (1) és 339. § (1) bekezdésére alapította. Az elsőfokú bíróság szerint ezen jogszabályhelyekből egyértelmű jogi parancsként olvasható ki, hogy a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, a személyiségi jog abszolút jellegű, mindenkire egyaránt kötelező, amely alapján köteles a jogsértéstől tartózkodni.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a jóhírnév sérelmét a más személyre vonatkozó, azt sértő valótlan tényállítás valósítja meg. A való tények közlése, a közlés hangneme, módja egyéb személyhez fűződő jogot sérthet, de nem jár a jóhírnév megsértésével. A hírnevet sérti a személynek a közösség által való értékelését befolyásoló valótlan tényállítás, vagy adatközlés. A jó hírnév megsértése felróhatóságtól, jó, vagy rosszhiszeműségtől függetlenül megállapítható. A jóhírnév sérelme akkor áll fenn, ha valaki valamilyen személyt érintő közlést tesz, amely tényállítást fejez ki, amennyiben az objektíve valótlan és ezáltal alkalmas az érintett értékelésének hátrányos befolyásolására.

A tekintetben, hogy a cikkben szereplő tényállítások valósak-e, a törvényszék külön bizonyítást nem folytatott le, mivel a Győri Ítéltábla Pf.I.20.021/2010/4. számú ítéletével jogerőre emelkedett Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 4.P.21.523/2009/4. számú ítéletében helyreigazításra kötelezte a "C" Szerkesztőségét. Megállapította, hogy valótlanul állították, hogy felperes "A" családtagja, ezen túlmenően valótlanul állították azt is, hogy felperes két év botránykeltésben vett részt, ezzel szemben a valóság az, hogy felperes "A"-nak nem családtagja őt nem is ismeri és felperes a "D" Gimnázium iskolaszék elnökeként szólalt fel az iskola ügyében.

A törvényszék a jogerős ítélet alapján megállapította, az abban foglaltak egyértelműen alátámasztják a felperesi kereset megalapozottságát. Alperes valótlan tényállítással megsértette a felperes személyiségi jogát, az alperes az általa megjelentetett sajtótermékben valótlan tény állított felperesről.

A sajtó-helyreigazítási per anyagából, valamint a tanúk vallomásából tényként állapította meg, hogy a valótlan tényállítások megjelentek a cikkben, hatást gyakoroltak az olvasókra, a hatás pedig egyértelműen a felperes személyiség értékelését illetően hátrányos volt. Az alperesnek a **Város**-ban nyilvánvalóan elítélt magatartást tanúsító, bűncselekményt megvalósító személlyel való rokonságba hozása semmiképpen sem tükrözi a felperes személyiségének valóságos értékét, így ezáltal személyiségsértőnek minősül.

A törvényszék álláspontja szerint a nem vagyoni kárigény megállapításához a jogellenességen túlmenően a károsodás bekövetkeztének és a károsodásnak a jogsértéssel való okozati összefüggése bizonyítását is feltételül szabja. Kiinduló tételül állapítható meg, hogy mindenféle károkozás jogellenes, így ezt külön bizonyítani nem kell. A meghallgatott tanúk vallomásai egyértelműen alátámasztották felperes azon állítását, miszerint a perbeli valótlan cikk állítással megvalósított személyiségi jogsérelem a felperesnek nem vagyoni hátrányt is okozott, ezért a törvényszék a felperes nem vagyoni kár igényét megalapozottnak találta.

Az összegszerűség vonatkozásában a mai érték és áruviszonyok mellett a felperes által előterjesztett 300.000 Ft-os nem vagyoni kárigényt nem tekintette eltúlzottnak, figyelemmel a bekövetkezett károsodásra, annak időpontjára és módjára.

Az ítélet ellen alperes terjesztett elő fellebbezést, melybe kérte az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, illetve a felperes keresetének elutasítását és a felperes perköltségeiben marasztalását.

A fellebbezés indoklásául előadta, hogy tanúk elfogultak, a vallomásaik a tényállás megállapításakor helytelenül kerültek értékelésre, erre tekintettel az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozatlan.

Alperes szerint a felperes nem bizonyította a nem vagyoni kár fennállását, a felperest ért hátrányok nem érték el azt a szintet, amellyel a nyilvános szerepet vállaló személy, közszereplő előzetesen nem számolhatott volna. A fellebbezés sérelmezi továbbá, hogy az elsőfokú bíróság tényként közli, hogy alperes magatartása jogellenes volt és ezzel okozati összefüggésben felperesnek kára származott. Az ítélet meg sem kísérli a kár bekövetkezése és annak mértéke megállapításának indoklását adni. Ezért az elsőfokú bíróság nem tett eleget az indokolási kötelezettségének, az ítélet jogszabálysértő. A személyiségvédelem valamelyik objektív szankciójának fennállása nem alapozza meg önmagában a szubjektív, kártérítési szankciót, a nem vagyoni kár fennállását és az okozati összefüggést felperesnek kell bizonyítania. Alperes véleménye szerint a kár fennállását köztudomású tényként kezelte az elsőfokú bíróság, de erre nem hivatkozik az ítéletben. Felperes nem bizonyított a cikkel okozati összefüggésben olyan hátrányt, amelynek kiküszöböléséhez nem vagyoni kártérítés megítélése indokolt.

Alperes a fellebbezési tárgyaláson előadta, önmagában az, hogy valaki valakinek a rokona, nem lehet sértő. Álláspontja szerint azon kijelentés, hogy a felperes „botránykeltésben részt vett”, nem tényállítás, hanem véleménynyilvánítás. A felperes az iskolaszék elnökeként szólalt fel, ezért közszereplőnek minősül helyi szinten. Ezt a minősítést mint közszereplő tűrni köteles, javára kárpótlás nem ítélt meg. Azzal egyetért, hogy a megítélt kárpótlás összege nem tekinthető magasnak.

Felperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletnek helyes indokai alapján történő helybenhagyását. Hangsúlyozta, hogy a felperes közszereplői mivoltára az elsőfokú eljárásban az alperes nem hivatkozott, erre bizonyítást kellett volna lefolytatni.

Felperes álláspontja szerint a közszereplői jelleg megállapíthatóságával kapcsolatban az iskolaszék vezetője az igazgatóval esik egy tekintet alá. Az igazgató ne minősül közszereplőnek, így felperes sem. Egyikük sem folytat rendszeres közéleti tevékenységet.

Az I. fokú bíróság által megítélt nem vagyoni kár összegét reálisnak tartotta, figyelemmel arra, hogy a jogsértés 2 évig fennállt.

Az alperes fellebbezése az alábbiak szerint **nem alapos**.

Az ítéletábra álláspontja szerint a törvényszék a perben szükséges és elégséges mértékben a bizonyítási eljárást lefolyatta, a beszerzett bizonyítékokat a Pp. 206. §-ának megfelelően, helyesen, okszerűen, összességükben értékelve megalapozott tényállást állapított meg, az abból levont jogi következtetésével és a döntés indokolásával az alábbi kiegészítéssel, illetve módosítással egyetért.

Az alperes kizárólag a fellebbezésében hivatkozott arra, hogy a felperes közszereplőnek minősül ezért a sérelmezett kijelentés nem sérti személyiségi jogát.

Az ítéletábra az alperes fellebbezésében felhozott érveire figyelemmel elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperes - mint a gimnázium iskolaszékének elnöke - közszereplőek minősül-e.

Az elsőfokú eljárás adatai alapján tényként állapítható meg, hogy az alperes az elsőfokú eljárásban ezen tényre nem hivatkozott.

Helyes az az alperesi fellebbezési érvelés, hogy a közszereplőnek többet kell túrnie. Az ítéletábra álláspontja szerint a közszereplői jelleg hivatalból való figyelembevétele csak akkor lehetséges, ha az érintett személy tevékenysége, foglalkozása folytán nyilvánvalóan közszereplőnek tekinthető.

Amennyiben ez nem egyértelmű, akkor erre a védekezést alapító félnek hivatkozni kell, hiszen e körben külön bizonyítás lefolytatásának van helye.

Az elsőfokú eljárás adataiból csak az állapítható meg, hogy a felperes a gimnázium iskolaszékének elnöke volt a perbeli időszakban. Ez önmagában minősíti őt közszereplővé. A peradatok pedig nem utalnak arra, hogy akár a helyi, akár a az országos médiában bármilyen szereplést vállalt volna az ügyel kapcsolatban.

Egységes a bírói gyakorlat abban, hogy amire a felek nem hivatkoznak, arra nézve nem kell a bíróságnak a kioktatást megadni a bizonyítási teher kiosztása során. A bíróság a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, amelyeket tartalmuk szerint vesz figyelembe. A kereseti kérelem és ellenkérelem jogi hivatkozásai, jogcímei határozzák meg a jogvita keretét, amelyre nézve a bíróságot előzetes tájékoztatási kötelezettség terheli a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről (BDT2001.393.). A tájékoztatásnak a kereseti kérelem és ellenkérelem alapjaként előadottakból kiindulva, az anyagi jogi szabályok szerinti jelentős tényekre kell vonatkoznia (1/2009. (VI.24.) PK vélemény 2./ pont).

Az elsőfokú bíróság ezen kötelezettségének teljes körűen eleget tett és a Pp. 3. (3) bekezdése alapján a 3. sorszámú jegyzőkönyv 4. oldalán tájékoztatta a feleket a bizonyításra szoruló

tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket.

A Pp. 235. § (1) bekezdése értelmében a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy az új bizonyíték az első fokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az - elbírálása esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna.

A fentiekből egyértelmű, hogy a másodfokú eljárásban „új tény” állítása nem korlátlan. Mivel az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott erre a tényre az alperes - e körben az elsőfokú bíróságot tájékoztatási kötelezettség sem terhelte -, így ezen fellebbezési érveléssel érdemben nem foglalkozott az ítéletábra.

Az ítéletábra nem osztotta az alperes azon fellebbezési érvelését, hogy a felperes „két év botránykeltésben vett részt”, nem tényállítás, hanem véleménynyilvánítás körébe tartozik. A cikk egyes kijelentéseit nem lehet kiragadni, és önmagában értékelni. Az ítéletábra azt vizsgálta, hogy a kijelentések együttesen alkalmasak-e arra, hogy felperes személyiségi jogait sértsék. Az egyes kijelentéseket egységesen vizsgálva megállapítható, hogy az személyiséghez fűződő jogot sértő, hiszen a felperest a polgármester házáat felgyújtó bűnözővel hozta rokoni kapcsolatba, és ennek keretében hivatkozta meg a „két év botránykeltést”. Mindezek alapján az I. fokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes a perbeli cikkben tett kijelentésekkel megsértette a felperes személyhez fűződő jogát.

Az ítéletábra a nem vagyoni kártérítés körében nem találta alaposnak az alperes fellebbezési érvelését. Az elsőfokú bíróság az általa meghivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján helyesen és jogszerűen kötelezte az alperest a 300.000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére.

A töretlen bírói gyakorlat szerint nem csak akkor van lehetőség nem vagyoni kártérítés megállapítására, ha a sérelmet szenvedett személy tételesen bizonyítja nem vagyoni hátrányait. Azt, hogy sérelemmel okozati összefüggésben a felperest érte olyan hátrány, amely indokolja a nem vagyoni kárpótlás megítélését, esetenként köztudomású tényként a Pp. 163. §-ának (3) bekezdése értelmében a bíróság külön bizonyítás nélkül is valóban fogadhatja el (BH2002.178). A perbeli esetben a jogsértés jellege, a felperesnek a lakóhelyén betöltött helyzete alapján külön bizonyítás nélkül, köztudomású tényként elfogadható, hogy a felperes megítélését rendkívül hátrányosan érintette a perbeli cikk. A bűnözővel való rokoni kapcsolat fennálltának valótlanság állítása, illetve a botránykeltésben való részvételre vonatkozó kijelentés együttesen súlyos hátrányt jelentett. Az ismerősei, rokonai vonatkozásban rendszeresen magyarázkodnia kellett, munkáját pedig ebben az időszakban városában nem végezhetette.

A nem vagyoni kártérítés lényegében nem más, mint kárpótlás az elszenvedett sérelemért. Mértéke ekként a jogsértés súlyához igazodik, amelyről a bíróság mérlegeléssel dönt. Ennek során értékelni kell egyebek mellett a jogsértő magatartás módját, annak hatását és az eredményt egyaránt. Megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság által megítélt kártérítési

összeg szükséges és elégséges egy ilyen károkozás esetén, mértéke nem eltúlzott, az a bizonyítékokkal összhangban álló, helyes mérlegelés eredménye.

Az ítélet tábla észlelte, hogy az ítélet rendelkező része és indokolása ellentétben áll. A rendelkező részben kamat megállapítására került sor, míg az indokolás az aktuális értékviszonyokra való hivatkozást tartalmaz. Ezért szükséges az indokolás akként való pontosítása, hogy a felperes által követelt összeg kamattal elfogadható mértékű, az megfelel a jogsértés időpontjában fennállt értékviszonyoknak.

Mindezekre figyelemmel az ítélet tábla fenti kiegészítéssel az érdemben helyes döntést a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A rendelkező rész pontosítására azért volt szükség, mert a kamat számítására vonatkozó rendelkezés nem a Ptk-ban foglaltaknak megfelelően került rögzítésre, hiszen 301. § (1) bekezdése szerint a kötelezett köteles a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot fizetni.

A fellebbezési eljárásban alperes pervesztes lett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján ő köteles megfizetni a felperes felmerült perkölségét.

A per tárgyi illeték-feljegyzési joga folytán le nem rótt illetéket a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a pervesztes alperes köteles megfizetni.

Győr, 2013. szeptember 12.

Dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr. Vass Mária sk.
előadó bíró

. Szalay Róbert sk.
bíró

Kiadmány hitelül:
Kiadó